

Bůh, hory a metalurgie

SANAHIN A HAGHPAT: KLÁŠTERY SEVERNÍ ARMÉNIE

Svět se mění, a zejména na Kavkazu to byly změny často dost dramatické. Přesto ale kdybyste stáli na nádvoří klášterů Sanahin nebo Haghpát před tisícem let a pak až teď, možná byste si ani ničeho nevšimli.

dohled od sebe, oba byly původně založeny v desátém století a nesou i některé podobné stavitelské prvky. V obou případech se také jedná o velký komplex církevních i světských budov, kde okolo hlavního domu v průběhu zhruba tří staletí vyrostlo přes dvacet dalších kostelů a kaplí, zvonice, knihovny nebo mosty.

Zejména Sanahin byl ve středověku důležitým centrem, kde se studovaly lékařské a humanitní vědy, psala vědecká pojednání a malovaly slavné miniatury. Možnou rivalitu mezi oběma místy roztomile naznačuje sám název Sanahin, což v doslovném překladu znamená „starší než tamten“.

Sanahin: zvláštní asymetrie

Městečko Sanahin spadá do distriktu většího Alaverdi, které se nachází v rokli pod ním. Kromě samotného kláštera se může novodobý Sanahin pochlubit asi jen rodáky bratry Mikojanovými.

Anastas Mikojan se jako vyjednavač a obratný politik doká-

Kláštery v Haghpatu a Sanahinu (na snímku) byly prvními arménskými památkami na seznamu UNESCO.

Arméni, dnes i v rámci Kavkazu tak trochu chudší příbuzní, byli vůbec prvním národem na světě, který přijal křesťanství. Stalo se tak už v roce 301 za vlády krále Tiridata III. Raně křesťanské kostely jsou tiše důstojné a asketické v tom nejlepší slova smyslu. Byly stavěny čistě, elegantně a účelně, z jednoduchého šedého kamene, a Evropana zaujme, že naprosto postrádají kudrlinkový a pozlacený fetišismus, který se vetřel do církevních staveb ve Středozemí už s renesancí a u nás s barokem. Původní prosté ideje křesťanství se tu zdají být daleko více doma.

Právě kláštery Haghpát a Sanahin na severu Arménie jsou toho dobrým příkladem. Oba leží ve svazích nad strží řeky Debed na

Památník Artema Mikojana v Sanahinu

Jak se tam dostat

ČSA provozuje přímou linku Praha – Jerevan v cenách okolo 15 000 Kč včetně poplatků (leden 2008). Z Jerevanu vede přes Alaverdi jedna z hlavních silnic a také železniční trať do Gruzie, a je to tak ideální zastávka, pokud jedete tím směrem.

Kde se ubytovat

V Sanahinu i Haghpatu se ubytujete jen v soukromí. V Haghpatu je dobrou volbou dům paní Flory, svérázný učitelky dějepisu, přímo na návsi. Za noc s plnou penzí zaplatíte 11 tisíc dramů (asi 620 Kč), bez jídla pak 5000 dramů. V domě je koupelna s teplou vodou.

Tel.: +374 0253 3 24 87